

filmar, børnini hyggja eftir, síggja tey bert tann eina saman við foreldrum sínum.

Man tað ikki manga-staðni vera so, at videospælarin er barnagentan, og als ikki verður brúktur til tað, hann kundi, nevniliga sum ein møguleiki til tos og virksemi. Væl ber jú til at steðga videospælaranum og tosa um tað, sum fram er farið.

Men hyggja vit so yvir til grannan "over there" fyri vestan, so kunnu vit als ikki sammeta okkum á nakran hátt. Har hava børn undir skúlaaldur møguleika at síggja sjónvarp í 9 1/2 tíma um dagin. Og hittir tú ein 17 ára gamlan ungling á gøtuni í New York, so hevur hann sæð sjónvarp í 18.000 tímar, meðan hann samstundis "einans" hevur sitið 11.000 tímar á skúlabenki.

Her er lætta at skilja, at vit eru "eftirbátar". Men hetta átti heldur at gjørt okkum fyrireikaði til framtíðina. Og stöðan er jú rættiliga álvarsom hjá teimum, ið skulu taka við, tá vit onnur leggja frá okkum. Og her hugsi eg ikki minst um tey ungu, ið koma - ella rættari sagt ikki koma! - til gudstænastur og møtir her á landi.

TVÆR FERÐIR Í EITT GUDSHÚS

Nú havi eg nevnt kann-ingina hjá Terja frá 1986, men í 1981 varð ein onnur kanning gjørd, og tí ber væl til at sammeta á hesum økjum.

Í 1981 vísti kanningin, at 10% av teimum ungu undir 14 ár, ikki komu til gudstænastur ella møtir. Fimm ár seinni var hetta talið komið uppá 30 %, t.v.s. at triðja hvørt barn als ikki, ella hægst tvær ferðir um árið, leitaði sær í eitt Gudshús.

Serliga stór var økingin í høvuðsstaði okkara, har helvtin av børnunum kundu skrasetast undir hesum teigi. Tølini fyri bygdirnar, Klaksvík undanúkin vístu, at fimta hvørt barn als ikki kom slík stöð. Menskuldin kann ikki leggjast einsamøll á Sjónvarp Føroya, men má heldur síggjast sum ein samanrenning av øktari sjónvarpshygging

Mong bera ótta fyri, hvat tær mongu SV-rásirnar gera við okkum.

og øktu sekulariseringini í samfelagnum.

Men teir kristiligu aktivitetirnar eru ikki einans teir, ið merkja til hetta. Hóast øktar ítróttarligar møguleikar og fleiri bókasøvn, so er eisini afturgongd at merkja í teirra undirtøku. Tað kundi bent á, at fólk fyrst hugsa um sjónvarpið, og síðani, um tíð og umstøður loyva tí, velja sær annað virksemi.

Jú, vissuliga hevur sjónvarpið ávirkan á okkum. Hvat kunnu vit gera við tað? Lata alt standa til ella fara til verka? Uppgeva ella uppgáva?! Tað er spurningurin! And the answer is blowing in the wind.....

Hvat kann gerast?

Nei, eingin okkara skal gevast at hyggja í sjónvarp. Men sigast má, at hvørja ferð við gera okkurt menniskjaligt, okkurt nærverandi saman við øðrum menniskjum - og herundir eisini børnum okkara - er tað av nógvi størri týðningi, og nógvar ferðir meiri gevandi, enn at hyggja óvirkin eftir tí, ið sjónvarpið hevur at bjóða.

Sum borgarar - og trúgvandi menniskju - í fýroyska samfelagnum kann eingin okkara melda seg út úr heiminum. Hinvegin skulu vit gerast virkin, í tí heimi, vit liva í, og hyggja í sjónvarp, um vit hava hug til tess. Men vit eiga at gerast tilvitandi um, hvat hendir við okkum.

Tað er tilvitanin, ið er tann týðningarmiklasta. At vit fáa greiðu á, hvat vit eru og hvørji, vit eru.

EIN DONSK FAMILJA

Latum okkum stokka inn á gólv hjá eini danskari familju - Husted, ið eru leiðarar á Soldaterhjemmet í Rønne á Bornholm. Saman við teirra fýra børnum - 7, 5, 3 og ½ ár hava tey sett fastar reglur fyri, hvat tey hyggja eftir í sjónvarpinum.

Við Indre Missions Tidende sigur Hans, at tað finnast nógvir filmar, ið vilja ávirka okkum negativa vegin. Vit mugu skilja sundur, hvat vit ynskja at síggja.

Hjá okkum hava vit sett sjónvarpið soleiðis, at vit ikki bert tendra impulsivt. Vit velja kritiskt, hvat vit ynskja at síggja. Tí sjónvarpið er ein freisting fyri okkum.

Tá børn okkara skulu síggja sjónvarp, hyggja vit vaksnu við. So vita vit altíð, hvat tey síggja, og vit kunnu tosa um tað. Men tað er ikki altíð lætt at stýra,

hvat vit skulu síggja.

Børnini plága og greiða okkum frá, hvat vinfólkini sleppa at síggja í sjónvarpinum. Tað kann eisini vera ein trupulleiki, hvat okkara børn síggja hjá teimum.

So er tað gott, at vit kunnu tosa við hini foreldrinum um hetta, og fáa ráð og vegleiðing hvør frá øðrum. Ikki er altíð lætt at meta um, hvat er skaðiligt. Eru vit fíva, so sløkkja vit!

Tað er altíð best at gera okkurt fíkiligt, saman við børnunum enn at hyggja eftir sjónvarpi. Vit hava roynt mangt og hvat: súkkulútarar, húsdjór, spøl, fiskitúrar, upplestur, barnaarbeiði, barnalegur o. s. fr.

Á henda hátt fáa børnini nakað sunt at takast við, ístaðin fyri at hanga framman fyri sjónvarpið.

Góð ráð um børn og sjónvarp

Sita børnini, sum límaði fóst framman fyri skíggjan? So kann tað vera viðkomandi at hoyra, hvat amerikanskir sálarfrøðingar siga og hvørji ráð teir kunnu geva:

Tosa hvørja viku við børnini, tá sjónvarpsskráin verður lýst. Hyggið eftir henni, og avgerið í felag, hvørjar sendingar talan kann verða um.

Merkið hesar í skránni við litblýanti - ymiskan lit til hvørt barnið.

Loyvið aldrið nógurum barni at fáa sær sjónvarp á kamarið.

Um ein sending, ið barnið sær, fer ein óhepan veg, fá so barnið at gera okkurt annað, helst okkurt spennandi ítriv.

Hyggja eldri børn

saman við vaksnum eftir eini sending, tosa so um innihaldið aftaná.

Ger tær greitt, at ein regla um tveir tímar við sjónvarpshygging um dagin ikki kann haldast, um barnið er einsamalt heima eftir skúlatíð. Mong eru einsamøll, og kanska eisini bangin.

Tá barnið sigur: Niklas í grannahúsinum sær hasa sendingina!, - svara so: Familjur eru so ymiskar. Vit hava aðra meting av, hvat tú skalt síggja.

Børn halda vanliga uppat at júka um eina ávísa sending, um foreldrinu geva sær tíð at greiða frá, hví henda sending ikki er egnad fyri tey.

Úr Jyllandsposten

VALUTAKURSIR

		14.2.	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari ..	628,80	625,60
Bretland	Pund ...	1114,04	1115,57
V-Týskland	Markur ..	387,43	387,61
Svøríki	Króna ..	106,73	106,76
Noreg	Króna ..	98,84	98,85
Frakland	Frankur ..	113,78	113,78
Belgia	Frankur ..	18,832	18,821
Sveits	Frankur ..	431,16	436,72
Holland	Gyllin ...	344,32	344,27
Italia	Liri	0,5159	0,5158
Finnland	Markur ..	142,13	142,34
Ísland	Króna ..	10,75	10,76
Eysturríki	Skillingur	55,066	55,085
Spania	Pesetas ..	6,166	6,162
Portugal	Escudos ..	4,500	4,504
Kanada	Dollari ..	53019	532,20
Japan	Yen	4,9240	4,9869
Írland	Pund ...	1033,68	1033,62
Grikkaland	Drakmur	3,352	3,358

Kelda: Føroya Sparikassi